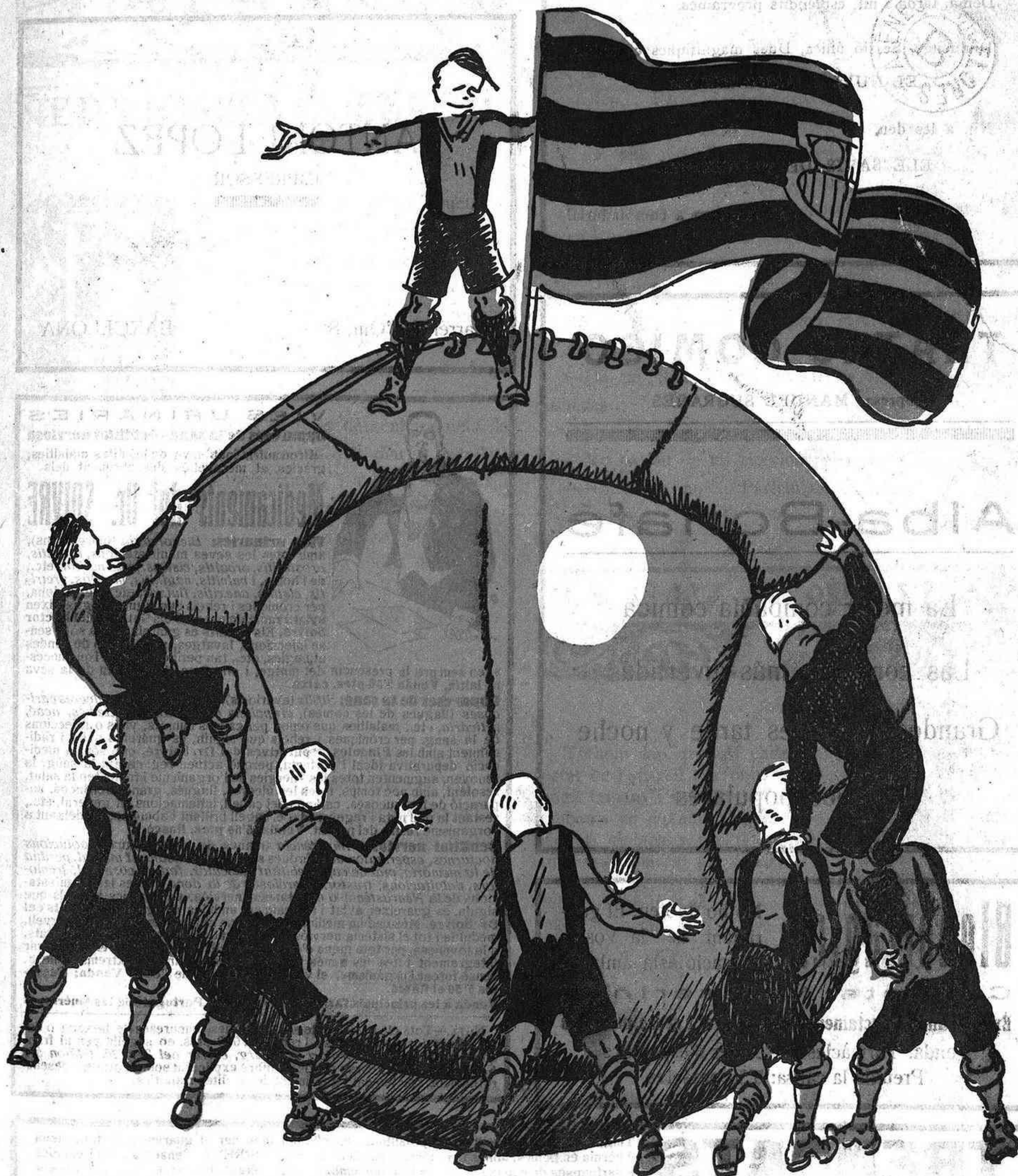

Barcelona, 25 de maig de 1928

L'Esquella de la Torratxa

ANY LII - Núm 2553 - 15 cts. - Atrassats 30

LA BANDERA BLAU-GRANA «DEL BARÇA»!

—A tot arreu on anem assentem el pavelló.

TEATRE CATALÀ "NOVETATS"

Avui, nit, a les deu,
BENEFICI DEL PRIMER GALAN JOVE,
EN JUSTET GOMEZ

EL NUVI

Demà, tarda i nit, esplèndits programes.

Diumenge, Sessió única, Dues magnífiques comèdies,

EL NUVI i SANG BLAVA

Nit, a les deu,

ELE SAVIS DE VILATRISTA

Es despatxa a comptaduria.

TEATRO COMICO

Empresa: MANUEL SUGRAÑES

Alba-Bonafé

La mejor compañía cómica

Las comedias más divertidas

Grandes funciones tarde y noche

Precios popularés

Blenorràgics: No ho dubteu. El guariment de la vostra purgació està amb els **Cachets Neisserinos**

Exit garantit. Tractament ràpid, discret i sense molèsties

Venda: Farmàcies i Centres d'específics

Preu de la capsa: 5'50 pessetes

TRENCATS

temps i diner, no deveu comprar cap aparell sense visitar abans aquesta casa.

Tingueu sempre present que, els millors aparells del món per al guariment de tota mena d'hèrnia en homes, dones i criatures, són els de la casa TORRENT. Sense traves ni elàstics enfarfegosos de cap mena. No molesten ni embarassen, deixant que hom es mogui lliurement i faci els treballs mes durs i pesats, sense la més petita molèstia. Si voleu estalviar salut,

CASA TORRENT - 13, Unió, 13 - BARCELONA

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

ANTONI LOPEZ

IMPRESSOR

Carrer de l'Om, 8

BARCELONA

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties, gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorràgia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc.; de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sem pre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acaé*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronsos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòria* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: **Pessetes 5'50 el flascó.**

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a **Oficines Laboratori Sòkatarç, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen desentrellament, tractament i guariment de les dites malalties.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

NERVIOSITATS ESPORTIVES

hores d'ara tots vostès ja deuen saber el resultat del partit "Barcelona" - "R. S. de Sant Sebastià". Jo, en el moment d'escriure aquesta crònica, no ho sé pas. Dispensi'n, doncs, que tot el que vaig a dir ho digui sense poder acabar amb el resultat del partit. Era el dimarts al migdia. Les Rambles estaven curulles de gent inquieta, la qual s'aturava davant les redaccions dels diaris, instal·lats a les Rambles: A l'"Agencia Havas", a "Les Noticias", a "La Veu de Catalunya", etc.... Quina gernació!

—Zero a zero...

—Un a zero...

—Un a un...

—Estan extenuats!... No s'hi val!... Això és enredar-nos!... No hi ha dret!

—Que juguin fins que es morin!

—Volem guanyar!...

—I avui mateix!...

Des de feia molt temps, no hi havia hagut a les Rambles una emoció col·lectiva com la demostrada pel bon públic barcelonista—aquesta vegada no es pot aplicar millor aquest mot—el dimarts al migdia a la sortida de despatxos, fàbriques i comerços... Tothom volia saber com estava Samitier, Plattko, Carulla, Sastre... Tots tenien la nerviositat dels grans fets col·lectius. No havien interessat les eleccions franceses, les alemanyes, ni les mateixes eleccions d'abans, com aquestes eleccions futbolístiques, de les que sembla que depengui el pervenir de la ciutat. Confesso sincerament que jo sóc aficionat al futbol, que, a més a més, sóc un barcelonista sentimental, perquè sense ésser soci del Club blau-grana, hi tinc totes les meves simpaties, però d'això a exagerar la nota, hi ha un tros llarg... Parem els peus a l'afició, si no volem que l'afició se'ns engoli, i no fem bromes amb fer perdre la veritable conducta col·lectiva. Acabariem tenint una passió esportiva com la taurina a Sevilla, que no convé gens ni mica...

Comprenc l'emoció. Fins la respecto, però no cerquem sensacions de nerviositats col·lectives, més que per altra cosa, per evitar que acabin per treure'ns l'única afició que ens queda: el goig de veure com l'onze blau-grana va repartint llenya a tort i a dret, arreu on va... No sé si m'entenen... Però jo sí que m'entenc...

I, per cert, que corre una anècdota pintoresca ocorreguda en una redacció barcelonina, que no va malament del tot per acabar la crònica d'avui...

El senyor A. és el cronista esportiu. És un home lleial, sincer i apassionat. Discuteix en veu alta i crida:

—Perquè el centre esquerra, perquè el centre esquerra...

Amb això entra a la redacció el cronista de l'estranger, senyor P... Ou que parlen del centre esquerra i crida:

—De cap manera, guanyaran els socialistes i els comunistes...

—Què s'empatolla vostè ara?...

—No parlen de les eleccions alemanyes?

—No, home, no!... Parlem de Carulla!

FRANCESC MADRID

ARISTOCRACIA

Tothom sap que als clubs d'un cert bon to hi ha, al costat de l'aparell telefònic, un feix de fulles de paper de reduït tamany i foradats en el centre. Aquestes fulles, molt semblants en qualitat al paper higiènic dels W. C. serveixen als clubmans per posar-se-les entre l'orella i l'auricular quan parlen per telèfon.

Doncs, bé: l'altre dia, en el més elegant dels nostres clubs, tingué lloc una deliciosa escena de farsa. El senyor J. M., negociant en f..., era un soci nou a la casa. Havent de parlar per telèfon es dirigeix a l'aparell. Quan hi és, es queda molt estranyat. A l'estranyesa succeeix la indignació.

Crida un criat. I li diu, terrible i comminatori:

—Què significa això? No se'n dona vergonya? Em queixaré a la Junta.

—De què, senyor?—féu el criat estranyadíssim.

—De què aquests papers, que haurien d'ésser a la necessària", siguin al telèfon.

El criat encara riu ara.

AIXO ES FER POLITICA!

Un redactor de "L'Opinió", a un amic:

—Heu llegit el nostre article sobre Cambó?... ¿Què us

sembla? "El silenci del senyor Cambó!" Ja ho veureu si en vendrem d'"Opinions" quan el públic llegeixi aquest títol. I no et dic res quan Cambó contesti... Això. Això és fer política!

Es clar que Cambó no ha contestat, no sabem si per no desmentir-los en això del seu silenci, o perquè encara no s'ha enterat de l'existència d'aquests xicots tan terribles de "L'Opinió".

EL PREU D'UN LORO

"Virai" ha llegit que a Brighton, un poblet dels voltants de Londres, ha mort un lloro. Això no té res de particular, ja que de lloros en moren a tot arreu. Però és que aquesta vegada es tracta d'un lloro excepcional. d'un lloro que havia parlat a Napoleó Bonaparte. Tractant-se, com hem dit, d'un lloro anglès, ja és de suposar que en parlar a Napoleó devia insultar-lo.

Aquest lloro tenia cent setanta anys de vida. I ha mort de desgràcia: sota les rodes d'un carro. Pobret!

El seu amo diu que està desconsoladíssim; que, del disgust, ha fet llit; que li ha estat necessària la intervenció de la medicina. L'amo del difunt lloro és, pel que es veu, un anglès extravagant, capaç de plorar per la mort d'una bestiola i que, segurament, deu veure amb indiferència com mor una persona. Diguem, però, que de bèsties així—no ens referim al lloro, sinó al seu amo—n'hi han a tot arreu.

El difunt, el lloro, era molt sol·licitat, a causa, segurament, de les seves relacions amb Napoleó, l'emperador que rebia lliçons de Talma, el còmic (1).

Un lloro que s'hagi pogut permetre el luxe d'insultar a Napoleó, val molts diners. Per això havien arribat oferir-ne 35.000 pessetes.

Sí, senyors: hi ha hagut qui ha ofert 35.000 pessetes pel lloro. No hi ha dubte que el que les oferia era un home ric. Però no hi ha dubte tampoc: és un idiota, un cretí. I un mal subjecte.

Londres és una de les capitals del món on "Virai" ha vist més luxe. Però és també on ha vist més misèria. Dissimulada i vergonyosa a Laburnum - Grove; negra i tràgica a White Chappel. A Londres hi ha prop de mig milió d'obriers sense feina. A Londres els captaires disputen als gossos les escombraries.

Aquest brètol, aquest idiota que dona 35.000 pessetes per un lloro, ¿què dona, en canvi, per als pobres, per als tristos, per als obrers sense feina?

(1) Mussolini, que és un imitador de Napoleó, una caricatura, ¿de qui deu rebre lliçons?

"Virai" no coneix a l'anglès aquest que dona 35.000 pessetes per un lloro, però el sol fet aquest: donar 35.000 pessetes per un lloro, li fa suposar que és incapaç de donar un xelin a un pobre.

Veritablement, malgrat l'aparatosa civilització de què tant—massa—ens enorgullim, vivim una època d'histeria, d'extravagància i de manca total de dignitat, en què els obrers han de viure en barraques infectes i els lloros es paguen a 35.000 pessetes.

VIRAI

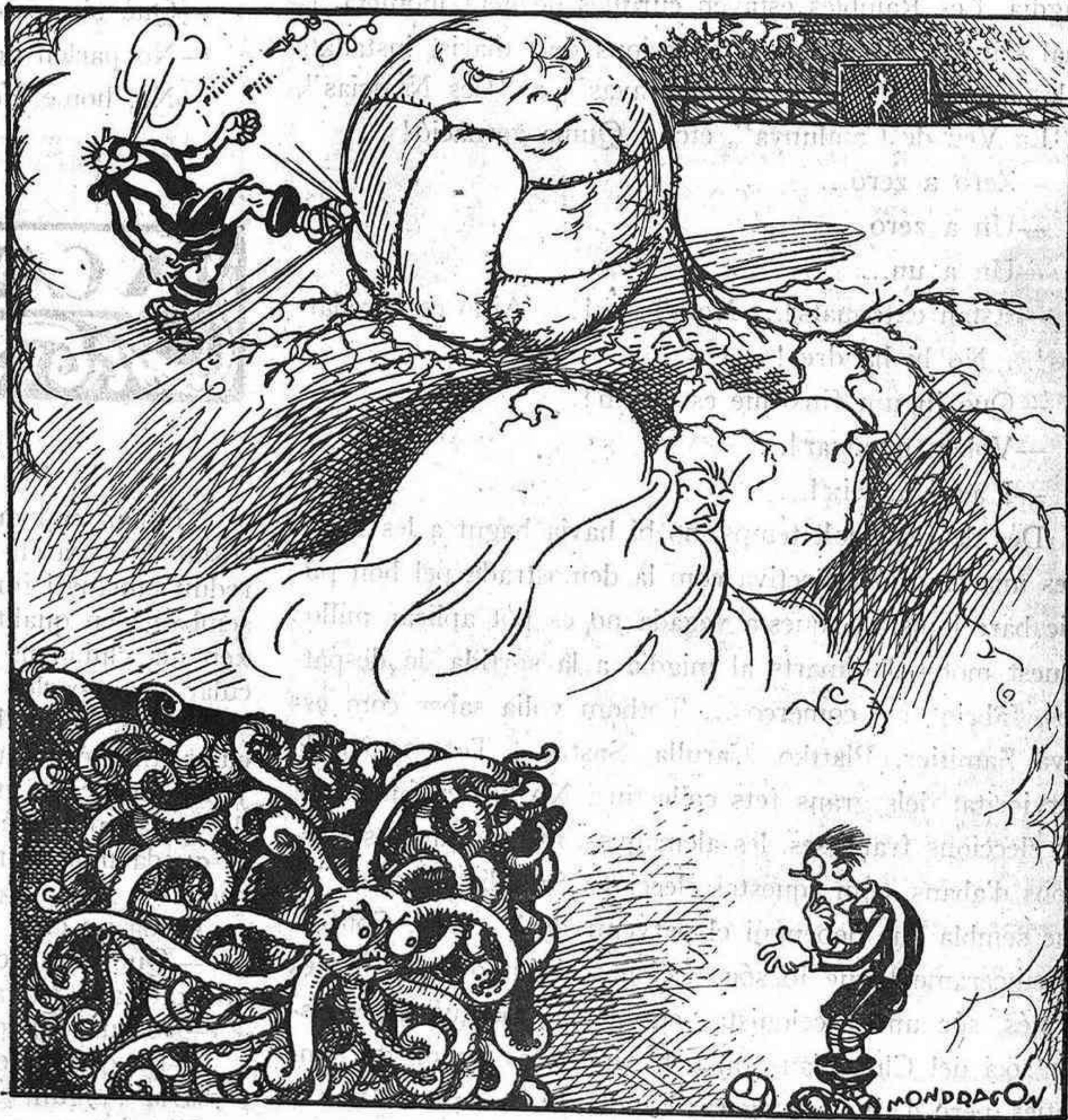
ENRIC BORRAS A BARCELONA

Es troba a la nostra ciutat, després de llarg romiatge artístic per terres d'Espanya, l'illustre actor català Enric Borràs.

Tenim entès que el nostre gran comediant es proposa passar algun temps a Barcelona, per tal de reposar una mica i preparar interessants projectes teatrals.

No fóra estrany que, com altres vegades, aprofités les vacances a la casa pairal, per obsequiar-nos amb algunes representacions de teatre català, al qual mai pot oblidar l'Enric Borràs.

Rebi el gran actor una forta encaixada, i que li consti el nostre desig de poder-lo aplaudir molt aviat, no gaire lluny d'aquí.

DEL MON DELS SOMNIS

Les pesadilles d'un jugador de futbol en vigílies del partit finalista!

EL TRIOMF DEL FEMINISME

—Senyoreta!... Senyoreta!... Sembla mentida com s'han tornat les dones. Tant cas que ens feien abans als homes!

EL PERIODISME, ELS PERIODISTES I ELS QUE EN DIUEN MAL

Els senyors que malparlen, escarneixen, insulten i menyspreen el periodista, fan molt ben fet.

No hi ha res més menyspreable que un periodista ni cap ofici a la República que hagi causat tantes malvestats com aquest.

Es ell qui ha inventat aquells tòpics tan poca-soltes del "probo funcionario", "digno juez", "acaudalado industrial", "bizarro militar", "ejemplar sacerdote", "venerable prelado", "ilustre profesor", "aplaudido dramaturgo", "excelso poeta" i molts altres, prodigats a canvi d'un copet a l'espatlla, o quan més d'un cigar de l'Arrendatària, i que han servit com una mena de patents per a què molta gent pogués passejar-se impunement pels carrers.

El periodista enganya miserablement el públic. Quan l'envien a prendre notes per a fer la ressenya d'una conferència, d'un míting, una sessió parlamentària o qualsevol altre acte, en comptes de limitar-se a fer constar fidelment les bestieses que ha hagut d'escollar, la qual cosa donaria la sensació exacta de la valor dels homes aspirants a la categoria pública, s'afanya a fer tot el contrari. Realitza un gran esforç d'imaginació per inventar les idees que haurien hagut d'exposar els oradors i fins procura polir la forma oratòria per tal de què resultin parlaments plens d'eloqüència.

Si es tracta d'informar sobre l'estrena d'una comèdia, és tan pobre d'esperit que, abans de perjudicar a l'autor amb la veritat, s'estima més enredar els lectors exposant-se a què li diguin que cobra. Ell cobrar? Si és tan ase que no sap mercadejar amb la seva intelligència i l'únic que se li acut quan la necessitat l'empeny és demanar una almoïna.

Ara que, regularment en el pecat hi troba la penitència, perquè a més de negar-li una misera quantitat, els mateixos a qui ajudà a bastir una brillant posició el difamen dient-li "sablita".

Fort! Jo crec que en fan massa poc.

El periodista, tal com avui el coneixem, ha de desaparèixer, perquè fa més mal que una pedregada.

Degut a ell, els diaris surten mal fets. Tota empresa periodística posa gran cura en què el paper sigui bo, les màquines perfectes, la tinta immillorable; l'organització administrativa un model, i quan tot això està a punt de solfa i els linotipistes, caixistes, estereotipadors i maquinistes, molt ben pagats tots ells, ocupen el lloc que els pertoca, llavors es fa una petita addició al pressupost general per a pagar la Redacció, car no s'havien recordat d'ella fins el moment de fer-se precís l'original. I el periodista ho improvitza tot: un article de finances, altre de política internacional, un conte; va corrents als centres oficials per recollir les dades del dia i pren les conferències telefòniques.

Això sí; tota aquesta feina li val ben bé trenta duros al mes, i suposa un perill de ruïna per a l'empresa del periòdic. Si es tracta d'un diari polític, fins té la poca vergonya de donar la cara davant dels jutges i va a la presó per tal de perjudicar l'Estat, que l'ha de mantenir.

Creieu-me; no hi ha res pitjor que els periodistes: la majoria d'ells són pobres i romàntics. Uix! Quin fàstic!

ENRIC TUBAU

EL CONGRES "ROTARY"

Es possible que molts lectors arrufin el nas davant del mot "Rotary", preguntant-se: "Bé, i això què significa?"

S'han dit tantes coses estranyes i s'han forjat tantes llegendes al voltant del famós club internacional, que amb motiu del Congrés o reunió del districte de Barcelona, que acaba de celebrar-se, creiem oportú dir-ne quelcom.

El Club Rotary, per més que a nosaltres, llatins, predisposats a tota mena de sectarismes ens sembli mentida, no és blanc ni negre, ni groc ni vermell. Tot això que han fet córrer certa gent de què té una significació determinada, contrària a tal o qual cosa, és completament inexacte.

Es clar que no es tracta d'una sucursal de l'Obra del pare Vallet, ni en reunir-se els socis ho fan amb l'intent de resar el rosari; però tampoc practiquen cap mena d'acte que faci incompatible l'assistència als Exercicis Espirituals.

Són, senzillament, una colla de senyors ben educats que

es relacionen a través de les fronteres per trobar a cada població civilitzada un fogar decorós on poder tractar amb gent plena de cortesia.

Hom troba per aquest mitjà gran facilitat per als seus afers personals arreu del món, car la missió principal del Rotary Club és la de conrear el sentiment d'hospitalitat al foraster, sense distinció de races, polítiques ni religions. L'únic que s'exigeix a tothom és honorabilitat i bona educació.

I, vet ací la *tirria* que certs elements fanàtics i intolerants de casa nostra li han agafat. Això sol ens el fa simpàtic. Visca el Rotary Club!

COM SON ELS NOSTRES ACTORS

PIUS DAVÍ

Pius Daví té, a l'escena, més que una figura imponent, una bella presència. Es elegant i ben proporcionat. Té una mirada viva i expressiva. Una veu potser no molt rica de matisos, però penetrant, ben timbrada, sobretot baronívola. No té la força d'un gran tràgic ni sap accentuar o carregar les maneres com un còmic. Però les seves qualitats personals, una certa flexibilitat, no gaire comuna, per passar de les escenes dramàtiques a la banalitat del mig somriure, el fan un actor molt escaient per aquest gènere de comèdia dramàtica, avui en boga a tots els escenaris.

Però on es troba millor, potser és en aquestes escenes un xic cruels, un xic violentes, en que fa de mascle dominador. Hi ha en el seu gest, en els seus moviments, més violència que tendresa. Hi ha en la seva veu, accents més rudes que manyacs. Hi ha, en el seu posat, més actituds de domini que de súplica.

Pius Daví

Actor que té un sentiment ben modern de l'escena, que per temperament és sobri, una mica retallat, una mica esquemàtic, i, sobretot, gens retòric, de vegades es sent enlluernat per la glòria d'Enric Borràs, i tendeix a imitar-lo. Aleshores falla. I és que evidentment, cap artista no arriba a la grandesa del seu art, més que quan s'esforça a ésser ell mateix.

Nosaltres a Pius Daví, ultra aquesta admiració desaforada per Borràs, no sabríem retreure-li altre defecte, que un que gairebé ningú, per deferència personal, no li exposa en públic, però, que, particularment—i ens pensem fer un favor en dir-li-ho—, és molt sovint criticat. Ens referim—ja ho endevina el lector—al vici de ficar-se les mans a les butxaques de l'americana. Es un defecte que li fa, evident, molt mal, perquè li lleva naturalitat en els moments en què més n'hi caldria. La mà, de seguit que no ha d'accionar amb una certa violència, li fuig cap a la butxaca, amb un moviment instintiu, de llargardaix que s'encaua. Això li dóna un aspecte retallat i encongit, que no té pas en els seus bons moments.

Llevat d'aquests dos, més que defectes vicis, Pius Daví ens sembla realment un gran actor. Es sempre un artista. Sent profundament els personatges que interpreta, i els sap fer càllids i vivents sobre les taules.

LA SETMANA VINENT: JOAQUIM MONTERO

L'HOMENATGE DE GIRONA A RUSIÑOL

Dijous de la setmana passada va celebrar-se en el teatre Principal, de Girona, un bell homenatge al il·lustre artista Santiago Rusiñol, que tantes voltes ha fet brillar "les pedres" de la ciutat immortal en els seus quadros, per tal d'oferir-los a l'admiració de la gent.

A la tarde de l'esmentat dia varen representar-se les obres del gran escriptor "A cà'l antiquari" i "La bona gent", i a la nit fou llegida una interessant conferència de l'Ignasi Iglesias, sobre la personalitat de Rossinyol, posant-se després en escena la seva famosa comèdia barcelonina "L'auca del senyor Esteve".

Tant a la tarda com a la nit, les obres foren curosament representades per l'excel·lent companyia dramàtica Claramunt-Adrià, a la qual es prodigaren justos aplaudiments.

El gloriós patriarca de les lletres catalanes assistí a l'acte en companyia dels seus familiars, essent objecte de fervoroses proves d'admiració i afecte per part del públic.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, en adherir-se coralment a l'homenatge, felicita la Comissió que el va dur a cap.

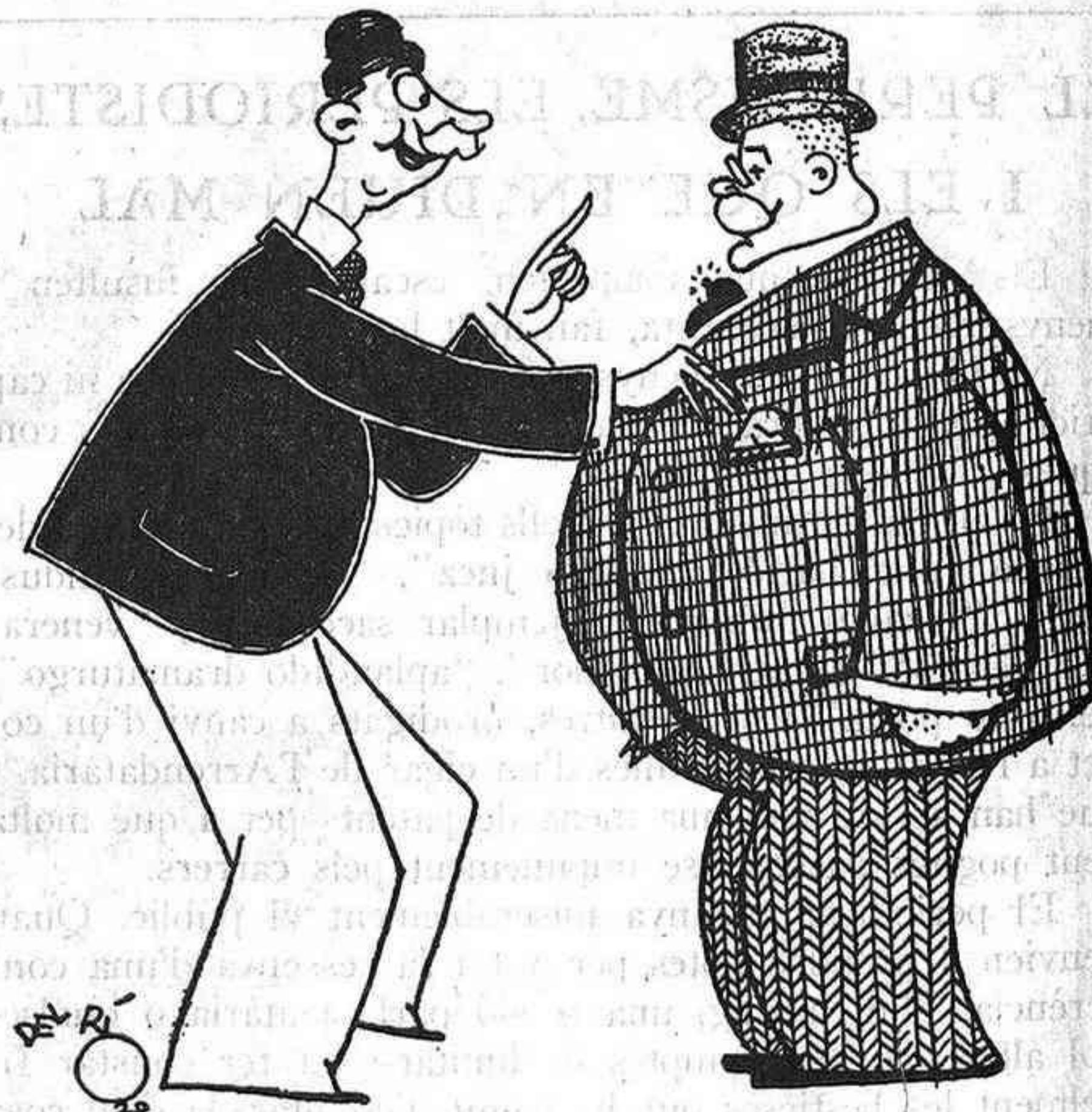

FUTBOL

Es horrorós! Vaja un suplici per al bo del senyor Rafeques! Dos partits i encara no sap si el "Barça" esdevindrà campió o no.

Els del tren especial, que pensaven fer una entrada apoteòsica a la nostra ciutat, es quedaren amb les ganes.

També el diumenge a la nit, molts socis "conscients" del

BON REMEI

—Què diuen que t'has casat amb la "raspa"?

—Sí, noi. Feia quinze anys que em robava, i vaig pensar que l'únic medi de rescabalar el robat era casar-me amb ella.

NINGU NO HO DIRIA

—D'on vens tan brut i esquinçat?
—De Santander, de veure el partit.

seu deure, no pogueren destapar una ampolla de Xampany, més o menys econòmic. Bah! Ja ho farien dimarts...

Però, sí, sí, el dimarts, en comptes de xampany han hagut de prendre camamilla, tilla o altres aigües calentes que, segons els avis, tenen el do de fer passar els disgustos i els nerviosismes.

Alguns sí que destaparen vi espumós. Els que llegiren una pissarra de la Rambla que deia que el "Barça" havia guanyat per dos a un...

Però aquests, en assabentar-se que el partit final (?) havia finit amb empat, tingueren un tall de digestió, i, darrera del Codorniu o del Noyet, es veieren obligats a sometre's al suplici d'una unça de ricí, o d'un "bolado" purgant de dos rals.

Adroguers i farmacèutics feren el seu agost. Uns i altres emplenaren la registradora o el vulgar i estevesc calaix, de bona piata i alguns bitlletots.

I després diran mal del futbol. Fa viatjar la gent amb una freqüència aclaparadora, que posa en un trist lloc a les agències de turisme i atracció de forasters. Dóna "menjar" a les fondes, que, per cert, no van molt "tipes". I protegeix el comerç: queviures extraordinaris i productes farmacèutics (purgants per als socis i àrnica i iode per als jugadors).

El millor del cas, és que encara no ha finit aquest bullici. S'ha de fer un altre partit per nomenar campió o bé decretar que tots dos són bons i de forces futbolísticament tan igualades que, si volen posar en clar la seva superioritat, val més que s'ho disputin a la morra, a flèndit o a saltar i parar.

I ara seriosament. Pel que diuen els corresponals dels diaris—L'ESQUELLA DE LA TORRATXA no té enviat, ni efectiu ni inventat—els dos partits i pròrrogues corresponents, han estat jugats amb enorme duresa, sortint-ne més perjudicat

l'equip blau-grana, els millors equipers del qual han sofert lesions de veritable importància.

La febre del partit final endurí i degenerà una lluita que sempre havia estat neta i noble. Els encontres entre el "Barcelona" i la "Reial de Sant Sebastià" eren famosos pel correcte i sincer del joc. I ara, ha semblat més aviat la lluita de dos rivals comarcans—els pitjors—que la de dos cercles que sempre s'han professat simpatia i respecte.

CICLISME

El diumenge, a Martorell, tingué lloc la Festa del Pedal. Es potser dita festa l'acte més simpàtic que ha produït l'esport.

Es una mena d'aplec; però sense discursos poca-soltes i àpats golafres. En canvi, es fa caritat; s'ajuda a l'infel·lic. Es recaudaren entre els assistents 3.400 pessetes per als pobres de Martorell.

Molt bé per als ciclistes!

BOXA

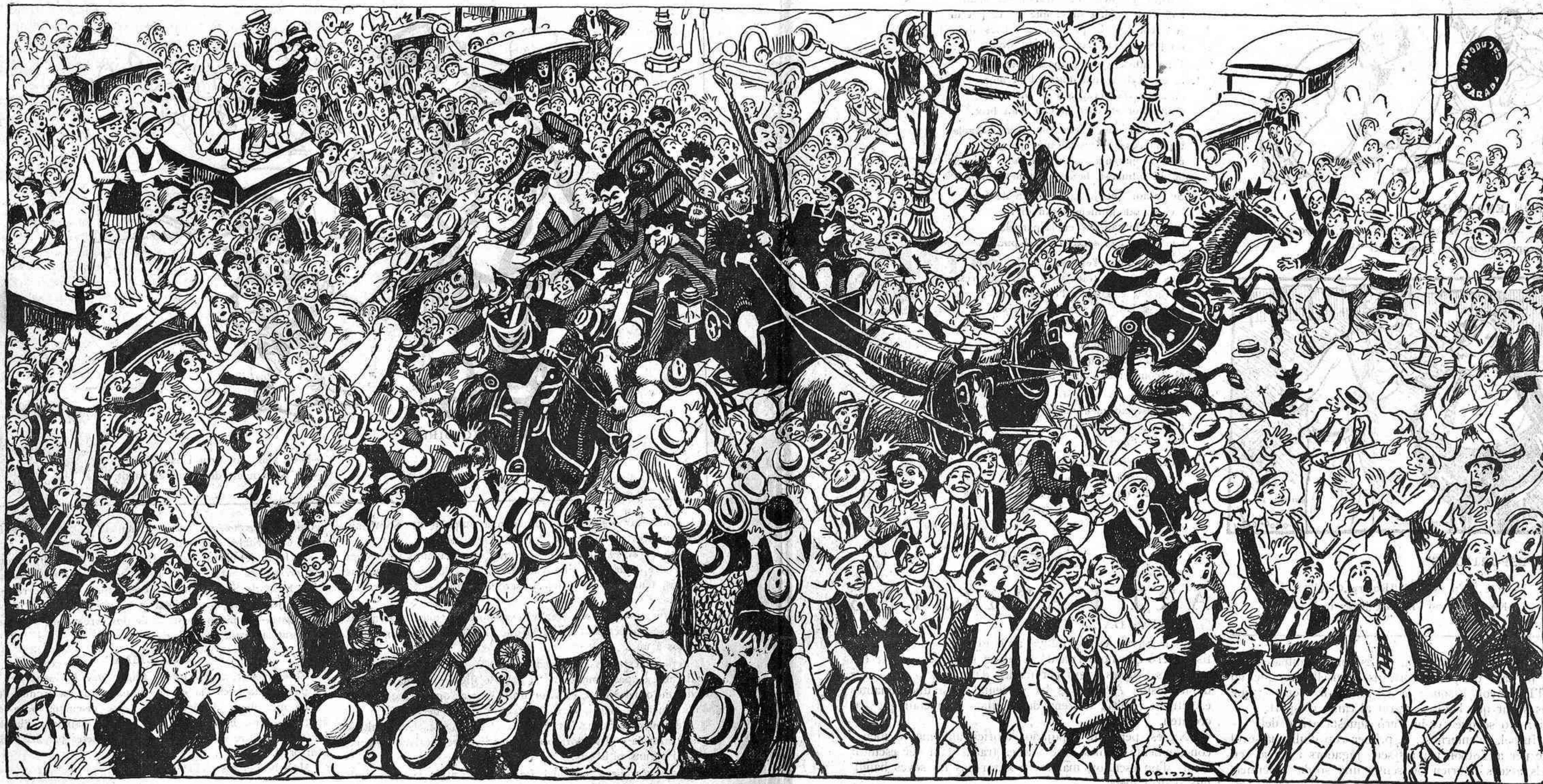
—"Ché"! Però... has vist! "Eixe" Alós "casca" un "poquitu". "Vacha" cara li posà al Ros de Gràcia. Però, clar, el nostre "ché" no en sap tant d'això de la "mascarda" i el graïent, després, es va refer i el va deixar tan estomacat que Alós, després del copeteig, no valia dos "quinzets".

També un altre "ché" va rebre. Però es defensà com els bons. "Eixe" era l'Alís petit. Però el valencianet, encara que va lluitar amb un ull com un sac d'arròs, va fer bon paper.

Però el més remarcad de la vetllada del passat divendres al "Nuevo Mundo" fou el "nocau" de Martínez, produït per l'"envió" d'una galeta a la caixeta dels fesols que el pobre no va poder pair.

JEPET

ELS IDOLS DE LA CIUTAT

Com tornen a casa els herois del «Barcelona».

BANALITATS I PARADOXES

EL FUTBOL I EL TEATRE

No, no anem a discutir on hi ha més emoció i més bellesa, si en el futbol o en el teatre. El nostre vot ja podeu suposar cap on es decantaria. Un bon dramaturg, si vol, en ple teatre, us trameirà en qualsevol escena, amb quatre paraules, l'emoció més angoixosa que pogueu experimentar al camp de futbol... Tanmateix, mals dies se-

rien aquests per embrancar-nos en una demostració d'aquesta mena! Mentre que enguany el nostre teatre no ha pogut apuntar-se més que un parell de gols, el nostre futbol triomfa a tot arreu. I ja veieu amb quina embranzida!

El que no sabeu, però, és que el futbol triomfa fins en els mateixos escenaris. Que com és això? Doncs, veieu, el dia que hi ha partit, la majoria dels nostres còmics pensen més en el partit que en la comèdia. Ah!, si fos autor no voldria estrenar un dia en què el "Barcelona" es ju-

gués alguna cosa important. Els actors i les actrius—les actrius, encara més, Senyor!—estan intranquils, nerviosos. No senten l'apuntador, no fan cas del traspunt... Els tramoistes són capaços d'engegar una decoració a l'inrevés, sense que ningú—ni el director d'escena—se n'adoni. Hom no està pendent més que dels murmurs llunyans que tramet l'auricular o l'alta veu... Un gol ben col·locat del "Barcelona", pot esdevenir joiosa una escena tràgica.

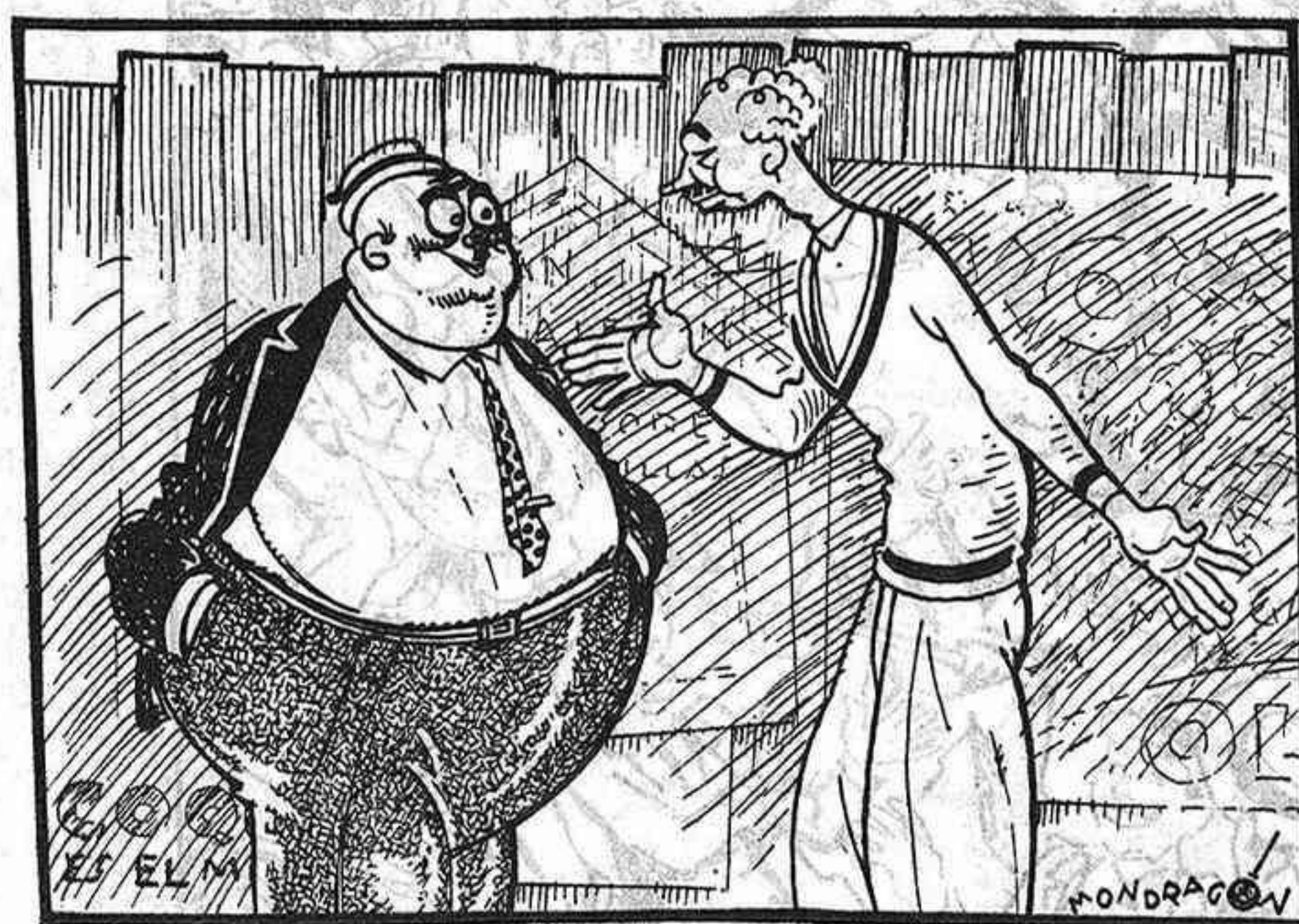
Però encara hi ha més que tot això. Molts dels nostres actors, si poden, el dia d'un partit fort deserten de

l'escena... Els camps de futbol, amb la seva gernació, amb l'emoció dramàtica del joc, amb la immersió d'aire i de llum que dona un espectacle a camp obert, sense bambolines i sense els falsos prestigis de la llum escènica, els atreu vivament. Pius Daví és un dels actors més apassionats del futbol, un dels que en sent més profundament l'emoció. Això potser no estranyarà a ningú. Pius Daví és un actor dramàtic, direu, i totes les emocions fortes han de plaure a la seva ànima. Però, veieu, un altre actor al qual el futbol emociona profundament: Josep Santpe-

EL BON ENAMORAT

—Per a aconseguir el seu amor, senyoreta, fóra capaç de fer-me jugador del "Barça".

ELS "ESPORTMANS"

—Què me'n diu del "Rotary Club"?
—No ho sé; no l'he vist jugar mai.

re. Es riu de tot i de tothom, no és cert? Tanmateix, el dia que hi hagi un partit fort, us aconsellarem que no aneu a l'Espanyol. Risqueu de no trobar-li. Per poc que pugui, és segur que haurà emigrat al camp d'esport.

Veieu? No sé què fer-hi Però aquesta afició dels actors pel futbol, m'enterneix. A primer cop d'ull qualsevol diria que per al futbol, per als seus jugadors i per al seu públic els actors haurien de sentir una sorda rancúnia: enveja pels aplaudiments i la glòria que els roba; enveja per la perillosa competència que, de vegades, deu amenaçar amb deixar buida la sala d'espectacles... Res d'això, tanmateix, no senten els còmics.

I hom dirà després que el romanticisme, que el desinterès i l'entusiasme, ha emigrat de casa nostra!

DOMÈNEC GUANSÉ

**AQUEST NUMERO HA ESTAT
REVISAT PER LA
CENSURA GOVERNATIVA**

LA INSACIABLE

Perquè el meu cor eternament somica i el verb voldria di el que no es pot di si encar que la paraula es tornés llum i musica no posaria en clar el secret diví.

I no sabriem dir la posta encesa ni ens cabria mai dintre d'un mot el desig, l'esperança i la promesa d'una flor encesa, al cap d'un brot.

Si encara que tinguéssim verb d'oracle i penetréssim fins al més pregon, dins la paraula no hi cabria el miracle de la immensa bellesa d'aquest món.

Si l'amor que jo duc sembla de fauna i el sé tan immens i tan diví que no hi cap pas en la paraula i el sento i el sento i no el puc di.

I com l'amor l'essència de les coses. Les comprenc totes i no en sé dir res. Se l'olor, el color i l'encís de les roses i no sé com ni per què floreixen els rosers.

I totes juntes les esfullaria i ompliria d'espines els meus dits, i encara no sabria el "com" i el "què" perquè son infinits.

I això ja ho sé, però no m'acontenta i persisteixo meditant el mot de força omnipotenta que ho digui tot.

Tot? Si el tot en mi somica i la paraula no el podria di i encara que es tornés llum i musica no posaria en clar el secret diví.

SALVADOR PERARNAU

ART I ARTISTES
GALERIES DALMAU

Joan Savall és un minyó amb grans condicions d'artista, però que no sortia de la closca llançant-se a fer exposicions pròpies, sigui per manca d'energies o per excés de modèstia. Avui se'ns ha presentat amb unes quantes escultures i mitja dotzena de repujats en metall que l'acrediten.

No és, però, un repujador d'ofici amb més o menys coneixements tècnics, sinó que es tracta d'un ver escultor i sols d'un escultor, malgrat mostrar-nos les seves habilitats d'altra mena.

L'obra de Savall és presidida per un alt concepte de la bellesa i, pesi a la seva modernitat, fa pensar amb els primitius italians, i, precisant més, en l'escultura florentina.

Ara que s'ha llançat i que tantes obres escultòriques es fan i s'han de fer encara, fóra mereixedor d'un lloc entre els artistes catalans que per la ciutat treballen.

SALA BUSQUETS

L'Escola d'Arts Gràfiques de l'Institut Català de les Arts del Llibre ha fet una exposició d'obres dels seus plars dignes de lloança, com pel que en conjunt signifiquen plars dignes de lloa, com pel que en conjunt signifiquen quant a les arts aplicades, essent un èxit, tant per als expositors com per a l'entitat organitzadora.

GALERIES LAIETANES

Hem vist l'escultura que hi ha exposada d'Alexandre Rosselló, escultura avui representativa de l'obra d'un artista nat en època de plena decadència del seu art i que, malgrat això sabé enlairar-se per sobre l'ambient pobrissó i migrat del segle passat, fent obra ferma i digna d'un escultor del Renaixement.

* * *

El pintor Sancho, amb els seus retrats i pintures d'interior, surt del pas bastant bé, doncs si és veritat que la seva pintura és un xic freda i encarcerada, no pot negar-se-li una certa traça que fan els quadros agradosos a la vista.

Més apreciables, des del punt de l'art pur, els paisatges mallorquins de Jener, estan ben encertats en els seus efectes de llum i ombra fent-los, sinó de primer ordre, dignes de consideració.

BORIEL.

ORQUESTRA PAU CASALS

CENTENARI DE SCHUBERT

Primer Concert

El dia 11 de maig començà al Palau de la Música Catalana el cicle de concerts que Pau Casals amb la seva Orquestra dedica a commemorar el centenari de la mort de Franz Schubert.

Dues obres donades en primera audició figuraven en el pro-

grama: El "Duo en la major", per a violí i piano i una gran fantasia per a piano i orquestra "Der Wanderer" (El caminant), totes dues de Schubert.

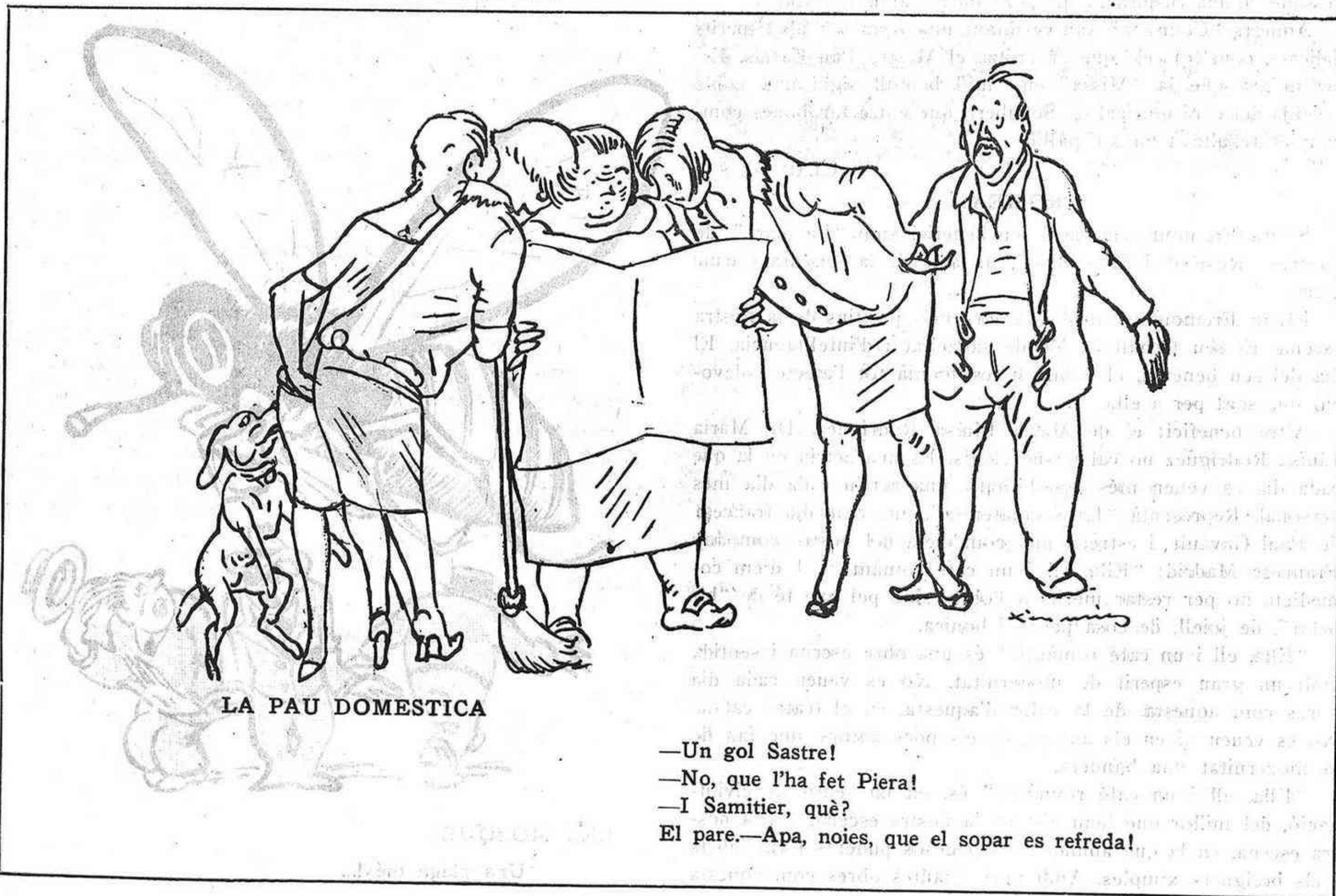
Ens fou presentada aquesta nit la jove violinista hongaresa Jelly d'Aranyi, que de seguida es guanyà la simpatia del públic. El seu joc és vigorós, àgil, d'una pastositat que no perjudica en res l'emissió de les notes més agudes. La claredat i l'elegància de la dicció encisen l'auditori, que a estones sembla no oir ni l'orquestra ni el piano. Anem a dir que la seva posa és impecable i que el vestit de "lamé" que lluia marcava una silueta que feia pensar en les figures de Botticelli.

El pianista anglès D. F. Tovey, que ja treballà l'any passat en els Concerts Pau Casals, no pogué lluir-se massa en les dues obres esmentades. Estigué just, sobri i ens donà, en conjunt una interpretació de bon gust, sense espolsades de cabells, ni arrencades de costat, ni grapades genials, sempre amantent al suau matis.

Ni l'una ni l'altra obra són de les més belles de Schubert. En la "Fantasia" el músic no pot sostreure's al record de Beethoven. El "Duo" ens va plaure més, sobretot l'"Andantino", en què la senyoreta Jelly D'Aranyi féu prodigis d'agilitat i de gràcia.

Completaven el programa l'"Adagietto" de la cinquena Simfonia, per a instruments de corda, de Mahler, que l'orquestra va dir amb una pulcritud exquisida, fins al punt de fer-nos oblidar l'afectació, de vegades excessiva de l'obra; l'Obertura d'"Ifigènia in Aulis", de Gluck, entremaliada joguina que no ens cansaríem mai de tornar oir, i el "Concert en re major", per a violí i orquestra, de Mozart, executat magistralment tant per l'orquestra com per la senyoreta D'Aranyi.

En resum, una bona vetllada, que fou com una "introducció" al festival Schubert. La composició del programa molt ben equilibrada, per més que hauríem preferit un plat més fort del mestre que es volia especialment honorar. Per al nostre

—Un gol Sastre!
—No, que l'ha fet Piera!
—I Samitier, què?
El pare.—Apa, noies, que el sopar es refreda!

gust, l'Obertura d'Ifigènia ens va deixar una impressió tan fresca i graciosa, que en tota la nit res no la féu oblidar.

Segon Concert

La "Quarta Simfonia (Tràgica) en do menor", de Schubert, dirigida per Enric Casals, en primera audició al començament d'aquest segon concert, ens deixà una impressió semblant a la de la festa precedent. L'autor està dominat pel record de Beethoven, la seva inspiració massa delicada no pot esplaïar-se dins d'aquella armadura. Un gust de la simplicitat, una ànima més sensible que lluitadora, el feia més a propòsit per a les follies i la música de càmera.

Així ens va plaire més la "Sonata" de piano en "si" bemoll que tocà amb una gran delicadesa D. F. Tovey. En alguns moments la interpretació dada per aquest gran artista semblà a molts quelcom vellutada, lleu en extrem.

Per a nosaltres el breu "scherzo" d'aquesta Sonata fou dit senzillament amb una pulsació alçada, meravellosa. Potser el geni alemany no s'adiu prou amb aquesta forma aristocràticament delicada i és més sensual, més humanament plebeu. Però nosaltres tampoc podem fer un retret contra Tovey de la seva fina interpretació, ni parlant francament trobem a mancar en la seva execució la posa heroica.

No coneixíem l'"Andante" de la Simfonia en "fa" menor (pòstuma) que per primera vegada s'executava aquesta nit a Barcelona i temíem que Bruckner, entre dues obres de Schubert, esbotzés el programa. Doncs, hem de confessar que no fou així. L'orquestra sonà molt bé, la música, sense deixar d'ésser sàvia, marcava els moviments melòdics amb una aparent simplicitat que provenia més del domini de la tècnica posada al servei d'una idea clara, que de la magnitud de la composició.

Va cloure la festa el "Tercer Concert" en "do" menor, per a piano i orquestra, de Beethoven. I, en efecte, aquelles formes que semblaven cohibir el pensament de Schubert, ens apareixien ara plenes d'una fúria, que s'emportava les ànimes, travessades d'una inspiració que s'hi movia amb llibertat.

Aquests "Concerts" van resultar una festa per als esperits delicats, com tots els que organitza el Mestre Pau Casals. Esperem ara que la "Missa" en "mi" bemoll sigui una noble revenja del geni musical de Schubert, que entre tan bones companyies resultava un xic pàllid.

CLAU DE SOL

ROMEA

Elvira Fremont celebrà el seu benefici amb "La mare" de Santiago Rusiñol, i "Els ídols", un acte de la senyora Carme Karr.

Elvira Fremont és un dels valors més positius de la nostra escena. El seu treball és ple de sagacitat i d'intel·ligència. El dia del seu benefici, el públic li testimonià tot l'afecte i devoció que sent per a ella.

Altre benefici: el de Maria Lluïsa Rodríguez. De Maria Lluïsa Rodríguez no cal fer-ne elogis. És una actriu en la que cada dia es veuen més possibilitats, una actriu cada dia més personal. Representà "La xocolatereta", una comèdia francesa de Paul Gavault, i estrenà una comedieta del nostre company Francesc Madrid: "Ella, ell i un cafè romàntic". I diem comedieta no per restar mèrits a l'obra, sinó pel que té de "bibelot", de joiell, de cosa petita i bonica.

"Ella, ell i un cafè romàntic" és una obra escrita i sentida amb un gran esperit de modernitat. No es veuen, cada dia, obres com aquesta, de la valor d'aquesta, en el teatre català. No es veuen ni en els autors, en els pocs autors, que fan de la modernitat una bandera.

"Ella, ell i un cafè romàntic" és, en un sentit de civilització, del millor que hem vist en la nostra escena. En la nostra escena, en la que abunden els pagesos pudents i analfabets i els botiguers ximpls. Amb unes quantes obres com aquesta

de Francesc Madrid s'haurà acabat aquest teatre poca-solta i grosser que tant delecta — o sembla delectar—un sector del nostre públic.

En aquesta obra de Francesc Madrid hi ha tot allò que s'ha d'exigir al teatre intelligent: agudeses, ironia, bon sentit, distinció, emotivitat.

La presentació força digna. La interpretació excellent per part de Maria Lluïsa Rodríguez—molt discreta, molt ajustada al personatge—Angela Guart, Francesca Llitas i els senyors Daví—molt sobri, molt just—, Cabré, Capdevilla i Aròstegui.

POLIORAMA

S'ha acomiadat la companyia d'Irene López Herèdia. Abans, però, ha estrenat "Càndida", de Bernard Shaw. L'obra—que ja havia estrenat en català el benemèrit Adrià Gual a Novetats—no agradà al públic del Poliorama. Naturalment: al públic d'aquest teatre sols li agraden les obres de Linares Rivas, els Quintero, i d'altres senyors per l'estil que es dediquen a la confiteria dramàtica.

L'obra, malgrat la traducció del senyor Broutà, conté una força i una bellesa admirables.

La interpretació, excellent.

Hi ha debutat, per suplir la Companyia d'Irene López Herèdia—avui, sens dubte, la més intelligent d'Espanya—la de Loreto Prado i Enric Chicote. Broma de la grassa, xistu grui-xut.

NOVETATS

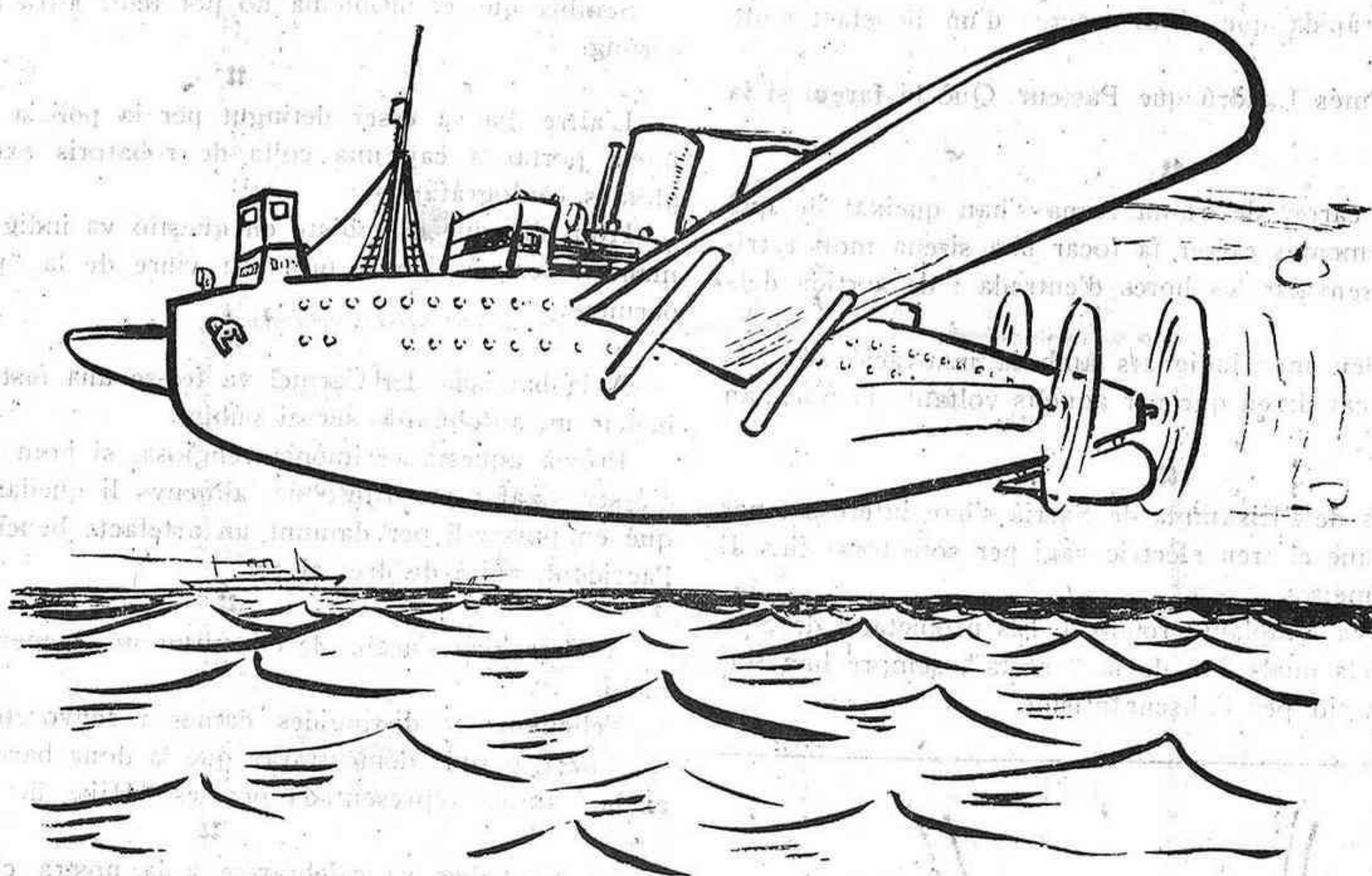
Benefici de Joaquim Montero. Dues estrenes: "Molière", de Goldoni, i "Nou mil pessetes", un acte de Francesc Madrid. El teatre ple a vessar. Molts presents, moltes ovacions.

Però com que aquest número ja està en màquina—escrivim aquesta nota en sortir del teatre—, de les obres en parlarem la vinent setmana.

LES MOSQUES

Una plaga més!...

FUTURISME PRACTIC

Com s'anirà a Mallorca d'aquí poc temps; en un vaixell volador i en mitja hora.

VICTORIA

"Los faroles" és una mena de cosa, que no té res a veure amb el teatre, escrita (?) pels senyors Paradas i Giménez, o al revés, i musicada pel mestre (?) Guerrero. El llibre és d'una grosseria inqualificable, a base de xistus francament bruts. La música és una mena de sorollet sense importància.

La companyia Caballé-Vendrell ha presentat l'obra (?) amb un luxe i una fastuositat que no es veuen cada dia.

Llàstima d'esforç!

BARCELONA

La companyia Díaz-Artigas, en la que tant confiàvem, sembla que s'ha passat a l'enemic. Diem això perquè si abans estrenava obres com "Liliom" i "El viatge infinit", ara es fa un repertori de comèdies mediocres, poca-soltes i cursis.

"Tambor i cascabel", dels germans Quintero, és una d'elles. Si segueixen per aquest camí, els germans sevillans—sevillans, és a dir: que no passen—s'hauran de retirar del teatre. No hi ha dret a fer perdre el temps al públic, escoltant una obra tan insubstancial com "Tambor y cascabel".

PER A ACABAR

Demà, dissabte, debuta al Goya la companyia de Margarida Xirgu.

Estrena una obra de Benavente: "No quiero, no quiero!"

Demà també hi ha una altra estrena a Novetats: la de la comèdia "Les dones són el dimoni", de M. i E. Durán.

Avui, divendres, s'estrena a Romea "El marit de la vídua", nova comèdia d'Alfons Roure.

Es prepara un homenatge als autors de "Cançó d'amor i de guerra", amb motiu de celebrar-se la mil representació d'aquesta obra, una de les més populars del teatre català.

BOB

Dissabte passat va fer quaranta anys que va ésser inaugurada la primera Exposició Universal de Barcelona, gràcies a la qual va prendre la ciutat una empenta formidable.

Sols mitjançant una manifestació de cultura i de civilitat com aquella, ha estat possible un creixement tan ràpid i esplendorós de la capital catalana que està a punt de convertir en realitat el bell somni de Mossèn Cinto quan s'extasiava davant la visió d'una Barcelona que arribés de riu a riu.

Glòria als patricis que pontaren a cap aquell gegantí desvetllament de les nostres energies i que llur comportament serveixi d'exemple i de mirall als capdavaners de la propera Exposició.

Les distraccions modernes són una delícia. Diumenge passat al partit de futbol de Santander van resultar lesionats considerablement els jugadors Plattko i Samitier.

El mateix diumenge, en la cursa de braus de Madrid van quedar greument ferits els "matadors" Agüero i "Niño de la Palma", i hom diu que en altres "plazas" també va haver-hi "hule" en gran quantitat.

Potser que tornéssim a fer una altra guerra mundial per a satisfer aquesta afició a les desgràcies que sembla apoderar-se de les multituds modernes.

En un poblet de la província de Tarragona un boig va cometre dissabte passat una colla d'horrorosos assassinats que han produït arreu una fortíssima sensació.

Vuit criaturetes i dues dones van ésser víctimes de la fú-

ria del pertorbat monstre, el qual delictes sembla inspirat en les satàniques normes de Tomàs de Quincey.

Dissortadament el nom del monstre assolirà una fama internacional més ràpida que si es tractés d'un benefactor de la humanitat.

Hom recorda més Landrú que Pasteur. Què hi farem si la gent és idiota?

✱

Els veïns del carrer de Santa Anna s'han queixat de que certa casa de l'esmentat carrer fa tocar una sirena molt estrident per tal d'assenyalar les hores d'entrada i de sortida dels seus empleats.

Els qui semblen més indignats amb la innovació són els pares de família, car diuen que per aquells voltants ja n'hi han prou de "sirenes".

✱

Els propietaris de l'Eixampla de Sarrià s'han interessat per tal d'aconseguir que el tren elèctric vagi per sota terra fins al carrer d'Angli almenys.

No ens estranya semblant pretensió. Els propietaris de Sarrià, la majoria dels quals són de la "crosta", sempre han tingut certa predilecció per l'obscurantisme.

D'AQUI VINT ANYS

—Aquest pont el féu edificar Isabel la catòlica en celebració de l'arribada de Colom a les Amèriques.

Sabem que a la Redacció d'un important diari de Barcelona, en la qual s'hi troben un pare i un fill, s'ha produït una forta discussió per tal d'esbrinar quin dels dos és més ase.

Sembla que el problema no pot tenir altra solució que un sorteig.

✱

L'altre dia va ésser detingut per la policia un minyó que havia portat a cap una colla de robatoris exclusivament de plomes estilogràfiques.

Hom diu que el subjete en qüestió va indignar-se de mala manera perquè s'havia proposat viure de la "pluma" i no li permeten.

✱

A la barriada del Carmel va fer-se una festassa per tal de beneir un autobús de servei públic.

Prèvia aquesta cerimònia religiosa, si hom té la desgràcia d'ésser aixafat per l'autobús, almenys li quedarà el consol de que en passar-li per damunt un artefacte beneït si es mor de l'accident, anirà de dret al cel.

✱

A Barcelona s'acaba de constituir un Ateneu Republicà Femení.

Felicitem les distingides dames i senyoretetes que en formen part, perquè demostraran que la dona barcelonina no està exclusivament representada per les "Hijas de María".

✱

Fa pocs dies va celebrar-se a la nostra ciutat una cursa de bicicletes anomenada "Festa del Pedal".

En ressenyar l'esmentada festa, diu un diari, amb grossos titulars: "Salen de Barcelona unos 2.000 ciclistas y llegan a Martorell cerca de 4.000."

Ai, Senyor! ¿Què devien fer pel camí per multiplicar-se d'aquesta manera?

✱

La Margarida Xirgu, a València, va prendre part en una festa literària que hom titula "Segona Taula de poesia".

Si no fos perquè ja en diuen "Segona", diríem que és la primera vegada que la Poesia es troba amb la taula parada.

Dick Avay: Per combatre el "charleston" creiem que la forma poètica no és la més indicada; de manera que si no hi teniu cap inconvenient, tirarem al cove els vostres versos.—G. Massó i Codina: No és que els vostres versos siguin dolents; com a tals versos poden molt ben anar, però les intimitats d'al·cova no interessen als nostres lectors. Els altres dos treballs, de temes més acceptables, entren en cartera.—Shcad: Gairebé us hem de dir el mateix que a l'anterior. Aquest "plany" sembla més propi d'una lletra privada que d'un treball destinat al públic.—Un trist aficionat: Els petons d'una mare són massa sagrats per a fer-ne versos de carreró. Creieu-nos: val més que els guardeu al fons de l'ànima i que no en parletu en vers.—Francesc Rossetti: Entra en cartera per a ésser publicat quan li arribi el torn.—Maria Colom: Una senyoreta és sempre respectable... menys quan vol polsar la lira i no en sap. Tan bona cuinera com deu ésser!—Lluís Ramírez Carulla: Intentarem publicar-ho, mes no li responem de l'èxit. Per damunt de la nostra voluntat hi ha quelcom superior. I parlant d'una altra cosa: no podríeu fer-ho un xic més curt.—Jordi Montseny: Es molt probable que ho aprofitem. En tot cas ja ho veureu publicat.

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELEFON A. 4115

OBRA NOVA

Pere Coromines

La Mort d'En Joan Apòstol

■ ■ ■

Un volum de 224 planes.

Pessetes 3

Cinco libros muy interesantes

Goethe

Amarguras del
joven Werther

Voltaire

Zadig

Voltaire

Cándido

Prevost

MANON
LESCAUT

Fray Luis de León

La perfecta
casada

Precio de cada tomo 0'60

Mallorca

Album de fotografías
de la famosa Isla dorada

PESETAS 12

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls atorga rebuixes.

LA REVOLTA XINESA

—Ja veurem el que en sortirà de tot això. Però ara em sembla que m'han enganyat com a un xinès.